मेऽस्तु । अद्यैव गच्छ । अत्रानियोगोऽनवधारणम् । "एवे च नियोगे" वार्त्ति० । तत्र क्रेव भोक्ष्यसे" इत्यत्र परस्पर्कादेशः । एतद्योगे च "न च वाहार्हवयुक्ते"पा० न वसनसाद्यादेशः । "ब्राह्मणस्यैव कर्म्मैतदुपदिष्टं मनीषिभिः" । "स जीवन्नेव शूद्रत्वमाशु गच्छति सान्वयः" मनुः । १२एवमित्यर्थे च । "एवा न इन्द्रोतिभिः" ऋ० ४,३३,७, एवा एवम् भा० । अत्र वेदे "एवा तु दूर्वे प्रतनु" इत्यादि वत् दीर्घः । तत्र गन्तरि "एवा न देव्यादितिरनर्वा" तैत्ति० ३,१,१,५, "एवा गमनशीला" भा० । शीघ्रगन्तृत्वात् १३अश्वे पु० । "शूरोनाम पतयद्भिरेवैः" ऋ० १,१५८,२, "एवैरश्वैः" भा० । करणे भावे वा वन् । १४गमनसाधने १५गमने च । "एवेन सद्यः पर्य्येति पार्थिवम्" ऋ० १,१२८,३, "एवेन गमनसाधनेन गमनेन वा" भा० ।

एव त्रि० एवमस्त्यस्य अच् अव्य० ठिलोपः । एवंक्रियमाणप्रकारे "सुदानूनेवया मरुतः" ५,४१,१६, एवया एवंक्रियमाणप्रकारेण" भा० तृतीयस्थाने याच् ।

एवथ पु० अव–भावे अथ पृषो० अतः एत्वम् । गमने "न को राया नैवथा न भन्दनो"ऋ०८'२४,१५, एवथा गतु पुराणि संयांमं प्रति गमनेन । तृतायास्थाने आङ् ।

एवम् अव्य० इण–वा०वम् । "एवमिति प्रकृतपरामर्शप्रकारेवार्थोपदेशनिर्देशनिश्चयाङ्गीकारवार्थेषु" गणर० उक्तेषु अर्थेषु । क्रमेण उदा० तत्रैव । १प्रकृतपरामर्शे "एवमादिनि देवर्षौ" कुमा० । २प्रकारे । एवं कुरुते । इत्यर्थे ३सादृश्ये अग्निरेवं विप्रः । ४उपदेशे एवं पठ । ५निर्देशे एव तावत् । ६निश्चये । एवमेतत् कः सन्देहः । ७अङ्गीकारे एवं कुर्म्मः । वार्थे ८समुच्चयार्थे "अहार्य्यमेवंस्वगनाभिपतम्" । "अथैतमनेवम्" शा० ब्रा० । ९सम्बन्धये १०परकृतौ ११प्रश्ने च मेदि० । तत्र एवम्भूतः एवंकृत इत्यादौ क्रियाविशेषणत्वम् एवंविधः एवंप्रकारइत्यादौ द्रव्यविशेषणत्वमिति भेदः 'एवंविधेनाहवचेष्टितेन" रघुः । "एवमादीन् विजनीयात् प्रकाशाञ्छौककण्टकान्" "अन्येषाञ्चैवमादीनाम् मद्यानामोदनस्य च" मनुः ।

एवया त्रि० एव एवं अवनं वा याति या–क्विप् पृषो० । रक्षके "द्युम्न एवया उ सप्रथाः" ऋ० १,१५६,१, "एवया रक्षणप्रापयिता" भा० ।

एवयामरुत् पु० एवया रक्षकोमरुद्यस्य । ऋषिभेदे । "मरुत्वते गिरिजा एवयामरुत् । "एतद्वामकस्य मरुतः षष्ठ्यालुक्"भा० ।

एवयावन् पु० एवस्य एवंप्रकारस्य यावा या–वनिप् । रक्षके विष्णौ । "विश्वजन्यामप्रयुतामेवयावो मातं दाः" ऋ०७,१००,२, "एवयावः ! विष्णो !" भा० । वेदे सम्बुद्धेरुत्वम् । एव गन्तरि त्रि० "तान्वो महो मरुत एवयावोः ऋ० २,३४,११, स्त्रियां ङीप् वनोरच । एवयावरी । "या सुम्नैरेवयावरी" ऋ० ६,४८,१२,

एवार पु०एव एवमेच्छति ऋ–अण् । सोमभेदे । "एवारे हवभाःसते"ऋ०८,४५,३८,"एवारोनाम कश्चित सोमः"भा०

एवावद पु० एव एवमावदति आ+वद–अच् । ऋषिभेदे "यद्धि चत्रस्य मनसस्य चित्तिभिरेवावदस्य यजतस्य मन्मभिः" अवत्सारस्य सृणवाम्" ऋ० ५,४४,१, "चत्रस्य मनसस्यैवावदस्य यजतस्य मन्मभिरवत्सारस्य चैषामृषीणाम्" भा०

एष गतौ भ्वा० आत्म० सकै० सेट् । एषते ऐषिष्ट एषाम् बभूव आस चक्रे । एषणीयः एषितव्यः एषितः एषिता । एषितुम् एष्टिः एषणम् एषा एषमाणः ।"पराङ्मित्र एष त्वर्वाची गौरपैषत्" अथ० ६,६७,१, वेदे गणव्यत्यासात् परः । उपेषत एङिपरकृपम्"। "स वै बत अहमतिकृवैषते यः कर्म्मणां पारमपारकर्म्मणः" भाग० २,१२,४४, धातूनामनेकार्थत्वात् अवलोकयतीत्यर्थः" "तस्माद्दिवा नष्टेव एति" शत०ब्रा०१२,२,४,२, ।

परि+अन्वेषणे पर्य्येषते पर्य्येष्टिः लोकेऽपि कचित् गणव्यत्यासः । "जग्मुः संसिद्धसङ्कल्पाः पर्य्येषन्तो विभावसुम्" भा०अनु०८५ ।

एष् स्त्री एष–भावे क्विप् । गतौ "तावामेषे रथानामुह्वीम्" ऋ० ५,६६,२, "एषे गन्तुम्" भा० । "राय एषेऽवसे दधीत"५,४१,५,"एषे प्राप्तुम्" भा० । "तेभ्यः स्वैषमेव चकार" शत०ब्रा०२,४,२,४, । इष–क्विप् । २इच्छौ । "न चोदोऽदृणीतमेषे" ऋ० १,१८०,४, एषे सौख्यमिच्छते" भा० ।

एषण पु०एषते शत्रुहृदयम् ल्यु । १लौहमयबाणे कृतायुधः । इष इच्छायां णिच् भावे-युच् । एषणा २प्रेरणायां ३पुत्रलोकवित्तकामनायाञ्च स्त्री "अ कश्चिदन्यः पंसार उत्कादस्त्येषणात्रयात्" वेदा० । "तमात्मानं विदित्वा ब्राह्मणाः पुत्रैषणायाश्च वित्तैषणायाश्च लोकैषणायाश्च व्युत्थायाथ भिक्षाचर्य्यं चरन्ति । या ह्येव पुत्रैषणा सा वित्तैषणा या वित्तैषणा सा लोकैषणोभे ह्येते एषणे